

Medal „Za pracowniczą dzielność”

(ros. Медаль "За трудовую доблесть")

Statut medalu.

Medal został ustanowiony Dekretem Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 27 grudnia 1938 roku. Później w opisie medalu były wprowadzone poprawki zgodnie z dekretem PRN ZSRR z dnia 19 czerwca 1943 roku, oraz w statucie medalu – z dnia 16 grudnia 1947 roku. Ostatecznie statut medalu został zatwierdzony w nowej redakcji Dekretem PRN ZSRR z dnia 28 marca 1980 roku.

Medal „Za pracowniczą dzielność” został ustanowiony w celu nagrodzenia za wyjątkowe wyniki pracy oraz wykazane podczas działalności dzielność i męstwo. Zgodnie z statutem medal nadawany był robotnikom, rolnikom, pracownikom gospodarki narodowej, pracownikom nauki, kultury, edukacji, służby zdrowia i innym obywatelom radzieckim. Mógł być również nadawany cudzoziemcom, którzy nie byli obywatelami ZSRR.

W szczególności medalem nagradzano:

- za twórczą pracę, tworzenie warunków do wzrostu wydajności pracy, poprawę jakości produktów;
- za efektywne wykorzystywanie postępu technologicznego, rozwój technologiczny, innowacyjność i wynalazczość;
- za osiągnięcia w dziedzinie nauki, kultury, literatury, sztuki, edukacji, zdrowia, handlu, gastronomii, budownictwa mieszkaniowego;
- za osiągnięcia w dziedzinie edukacji i kształcenia młodzieży w duchu komunistycznych zasad dla rozwoju kraju i działalności społecznej;
- za wyjątkowe osiągnięcia w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu.

Medal „Za pracowniczą dzielność” jest noszony po lewej stronie klatki piersiowej po medalu Nachimowa.

Ogólny opis medalu.

Medal „Za pracowniczą dzielność” ma formę kręgu o średnicy 34 mm. Można również spotkać medal o średnicy 35 mm (1945 r.) W górnej części awersu została umieszczona pięcioramienna emaliowana na czerwono gwiazda ze srebrnym sierpem i młotem w środku. Odstęp pomiędzy promieniami gwiazdy wynosi 19,2 mm. Tuż pod gwiazdą został umieszczony napis wklęsłymi, emaliowanymi na czerwono literami „ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ” o wysokości 2,8 mm. W dolnej części awersu znajduje się napis wypukłymi literami „СССР” o wysokości 3,3 mm.

Na rewersie medalu został umieszczony napis „ТРУД В СССР - ДЕЛО ЧЕСТИ”. Wysokość liter wynosi 2,5 mm.

Cały krążek medalu ma po obu stronach otoczkę o szerokości 0,8 mm.

Medal został wykonany ze srebra 925 próby. Ogólna waga odznaczenia bez kołodki wynosi 22,855+/-1,42 g.

Medal za pomocą uszka w górnej części i zawieszki został połączony z pięciokątną metalową blaszką (kołodką), owiniętą wstążką liliowego koloru z dwoma czerwonymi paskami.

Historia medalu.

Medal „Za pracowniczą dzielność” jest jednym z pierwszych medali ustanowionych w ZSRR. Ten medal jest głównym z dwóch radzieckich przedwojennych medali za zasługi w pracy. Drugim, mniej ważnym był medal „Za pracowniczą wybitność”. Te dwa pracownicze medale można było porównać z medalami wojskowymi: „Za odwagę” i „Za zasługi bojowe”.

W okresie przedwojennym nadano około 8 tys. medali „Za pracowniczą dzielność”, podczas Wojny Ojczyźnianej – około 50 tys.

Warto zaznaczyć, że przed rokiem 1947 medal miał numer seryjny. Natomiast zgodnie z Dekretem PRN ZSRR z dnia 30 stycznia 1947 roku wszystkie medale późniejszego okresu, za wyjątkiem „Złotej Gwiazdy” i „Sierp i Młot”, były nienumerowane.

Łącznie medalem „Za pracowniczą dzielność” nagrodzono 1.825.100 osób.

Szczegółowe opisy różnych odmian medalu.

Typ 1. Trójkątna kołodka.

Tym typem medalu nagradzano w okresie od 27 grudnia 1938 roku do 19 czerwca 1943 roku. Medal miał trójkątną kołodkę o wymiarach 32 mm x 33 mm x 32 mm. Wzdłuż każdego z brzegów kołodki przechodziły wycięcia, przez które wprowadzano czerwoną wstążkę. Długość wycięć wynosi 24 mm x 27,5 mm x 24 mm, szerokość – 1,5 mm. Z tylnej strony kołodki widnieje gwintowana śruba z trójkątną dociskową płytką i nakrętką w celu przymocowania nagrody do odzieży.

W dolnej części rewersu medalu został wyryty ręcznie numer odznaczenia. Przed cyframi znajduje się znak „№” o wysokości 4,5 mm, który naniesiono stemplem przez Mennicę.

Wariant 1. Słupek o średnicy 3 mm został wykonany z miedzi. Średnica nakrętki wynosi 24 mm. Na nakrętce został wybity napis „МОИДБОР” wypukłymi literami. W znaku № widnieje pozioma kreska. Minimalny znany numer medalu - 28, maksymalny - 15685.

Wariant 2. Słupek o średnicy 4 mm został wykonany ze srebra. Średnica nakrętki wynosi 24-25 mm. Na nakrętce został wybity napis „МОНЕТНЫЙ ДВОР” wypukłymi literami. W znaku № brak poziomej kreski. Minimalny znany numer medalu - 16339, maksymalny - 33879.

Typ 2. Pięciokątna kołodka.

Drugi typ medalu powstał po ogłoszeniu Dekretu z dnia 19 czerwca 1943 roku. Wg tego rozporządzenia wszystkie medale miały być noszone na pięciokątnych kołodkach.

Wariant 1. W znaku „№” (wysokość 4,5 mm) brak poziomej kreski. Minimalny znany numer medalu - 35029, maksymalny - 61790.

Wariant 2. W znaku „№” (wysokość 3,5 mm) widnieje pozioma kreska. Minimalny znany numer medalu - 61280, maksymalny - 73886.

Wariant 3. Brak numeru seryjnego na rewersie. Uszko w kształcie rosyjskiej litery „П” w górnej części medalu stanowi całość z krążkiem, w odróżnieniu od poprzednich wersji, gdzie uszko było przylutowywane.

Wariant 4/5. Brak numeru seryjnego na rewersie. Uszko bardziej zaokrąglone, płaskie lub okrągłe.

Po zgubieniu medalu „За трудовую доблесть” nowego odznaczenia nie wydawano. Tylko w wyjątkowych sytuacjach (utrata podczas walk wojennych, klęsk żywiołowych itp.), kiedy nie było możliwości zachowania nagrody, wydawano duplikaty odznaczenia.

Na rynku kolekcjonerskim bardzo często można spotkać podróbki medalu „Za pracowniczą dzielność”. Jakość ww. podróbek bardzo się różni, często wskazana konsultacja doświadczonego specjalisty (www.czasybohaterow.pl) w celu określenia autentyczności odznaczenia.

